



# ክሩይዝ ትምህርት ቤት፣ አዲስ አበባ CRUISE SCHOOL ,ADDIS ABABA

☎ ➤ 0113-724400 KG 1 Campus      0113-724407 Middle Campus      0113-711683/ 0113-201887 KG2 Campus

0113-718721/24/25 YZ Campus      0118-391522 Gabriel Campus

☒ ➤ 27188

➤ e-mail - [info@cruiseschoolet.org](mailto:info@cruiseschoolet.org)

➤ web site – [www.cruiseschoolet.org](http://www.cruiseschoolet.org)

## 2<sup>nd</sup> Semester Amharic Worksheet - II

Name: \_\_\_\_\_ Grade: 3 Section: \_\_\_\_\_ Roll No \_\_\_\_\_

Subject: Amharic Date: \_\_\_\_\_

### መመሪያአንድ፡

የሚከተለውን ማስታወሻ ካነበብክ/ሽ በኋላ ቀጥሎ ለቀረቡት ጥያቄዎች መልሶችን

### አዘጋጅ/ጂ፡፡

### ርዕስ - አንድ፡ የዓረፍተ ነገር አይነቶች

ዓረፍተ ነገር የቃላትና የሃረጎች ስብስብ ሆኖ የተሟላ ትርጉም /ሃሳብ/ የሚያስተላልፍ የቋንቋ ክፍል ነው። በአማርኛ ቋንቋ ሶስት (፫) አይነት የዓረፍተ ነገር አይነቶች አሉ። እነርሱም

ሀ. ሐተታዊ

ለ. ትዕዛዛዊ እና

ሐ. ጥያቄያዊ ዓረፍተ ነገሮች ናቸው።

### ሀ. ሐተታዊ ዓረፍተ ነገር

ይህ የዓረፍተ ነገር ዓይነት ሁኔታዎችን ለማብራራት ለመተንተን እና መረጃን ለመስጠት

የሚጠቅም ሲሆን አዎንታዊ እና አሉታዊ በመባል በሁለት ይከፈላል።

1. አዎንታዊ ዓረፍተ ነገር፡ ይህ ዓ/ነገር ትክክለኛ መረጃን ለመስጠት፣ እውነታንና

ተጨባጭነት ያላቸውን ሃሳቦች በቀጥታ ለመግለጽ ይጠቅማል።

### ምሳሌ፡

ሀ. አሣ በውሃ ውስጥ ይኖራል።

ለ. የተመጣጠነ ምግብ ለጤና ጠቃሚ ነው።

2. አሱታዊ ዓረፍተ ነገር፡ ይህ ዓ/ነገር አፍራሽ ሃሳቦችን ለመግለጽ የምንጠቀምበት ነው።

ምሳሌ፡

ሀ. ዛሬ ምግብ መብላት አልፈልግም።

ለ. አሳ ከውሃ ከወጣ በህይወት አይቆይም።

መልመጃ

፩. ከታች የተሰጡትን ዓረፍተ ነገሮች አዎንታዊ ወይም አሉታዊ በማለት ለይ/ዩ።

ሀ. ጸሐይ ብርሃን ትሰጣለች። \_\_\_\_\_

ለ. እሱ ጎበዝ ተማሪ አይደለም። \_\_\_\_\_

ሐ. አንበሳ የዱር እንስሳ ነው። \_\_\_\_\_

መ. ኮርና ቫይረስን ለመከላከል ማህበራዊ ፈቀቅታ ያስፈልጋል። \_\_\_\_\_

ሠ. ጥሬ ስጋ መብላት አልወድም። \_\_\_\_\_

ለ. ትዕዛዛዊ ዓረፍተ ነገር

ይህ የዓረፍተ ነገር አይነት አንባቢውን ወይም አድማጩን አንድን ትዕዛዝ እንዲፈጽም ወይም እንዳይፈጽም የሚያስገድድ ሲሆን ዓረፍተ ነገሩን ስንጽፍ የምንጠቀመው ስርዓተ ነጥብ ትዕምርት እንክሮ (ቃለአጋኖ) (!) ይባላል።

ምሳሌ፡

ሀ. ተላላፊ በሽታዎችን ለመከላከል እጃችሁን በደንብ ታጠቡ!

ለ. ተነሽና መስኮቱን ክፈቺው!

**መልመጃ**

**፪. አምስት ትዕዛዛዊ ዓረፍተ ነገሮችን መስርት/ቺ።**

ሀ. \_\_\_\_\_ !

ለ. \_\_\_\_\_ !

ሐ. \_\_\_\_\_ !

መ. \_\_\_\_\_ !

ሠ. \_\_\_\_\_ !

**ሐ. ጥያቄያዊ ዓረፍተ ነገር**

ይህ የዓረፍተ ነገር አይነት አድማጩን ወይም አንባቢውን አእምሮአዊም ሆነ አንደበታዊ ምላሽ እንዲሰጥ የሚያስገድድ ሲሆን በዓረፍተ ነገሩ መጨረሻ የሚቀመጠው የስርዓተ ነጥብ አይነትም የጥያቄ ምልክት (?) ነው።

**ምሳሌ፡**

ሀ. የት ትምህርት ቤት ትማርያለሽ?

ለ. ስምህ ማነው?

**መልመጃ**

**፫. አምስት ጥያቄያዊ ዓረፍተ ነገሮችን ተገቢውን ስርዓተ ነጥብ በተገቢው ቦታ በማስቀመጥ**

**መስርት/ቺ።**

ሀ. \_\_\_\_\_

ለ. \_\_\_\_\_

ሐ. \_\_\_\_\_

መ. \_\_\_\_\_

ሠ. \_\_\_\_\_

**መልመጃ**

**፩. ቀጥሎ የቀረቡትን ዓረፍተ ነገሮች ሐተታዊ (አሉታዊ አዎንታዊ)፣ ትዕዛዛዊ ወይም**

**ጥያቄያዊ በማለት ለይ/ዱ።**

ሀ. ምሳህን በላህ? \_\_\_\_\_

ለ. ስራ ለአንድ ሃገር እድገት መሰረት ነው። \_\_\_\_\_

ሐ. ከቦታህ እንዳትነሳ! \_\_\_\_\_

መ. እኚህ አባትሽ ናቸው? \_\_\_\_\_

ሠ. የሰራሽው ስራ ተገቢ አይደለም። \_\_\_\_\_

ረ. ትምህርት መቼ ይከፈታል? \_\_\_\_\_

ሰ. ፀሃይ በምስራቅ ትወጣለች። \_\_\_\_\_

ሸ. ከቤታችሁ አትውጡ! \_\_\_\_\_

ቀ. ፍቅራችን በተራ ወሬ አይፈርስም። \_\_\_\_\_

በ. በርትታችሁ አጥኑ! \_\_\_\_\_

**ርዕስ - ሁለት፡ ክርክር**

ክርክር ማለት አንድን ሃሳብ በመደገፍና በመንቀፍ በሁለት ቡድን (ጎራ) መካከል የሚደረግ ሰላማዊ የሃሳብ ሙግት ነው። ይህም ሙግት ፈፅሞ ሰላማዊና ስርዓታዊ ሲሆን ለክዋኔውም የራሱ የሆኑ መመሪያዎች ያሉት ትዕይንት ነው።

**የክርክርመመሪያዎች**

- ✓ ርዕስ ይመረጣል
- ✓ የክርክሩን ሂደት የሚመራ ሊቀመንበር ይመረጣል
- ✓ የክርክሩን ውጤት የሚያጠናቅቅ ሦስት ዳኞች ይመረጣሉ
- ✓ እኩል ቁጥር ያላቸው ተከራካሪዎች ይመረጣሉ

**በክርክር ወቅት**

- ✓ ከመከራከሪያ ርዕስ አለመውጣት
- ✓ ተራ ጠብቆ መናገር
- ✓ የተቃዋሚ ቡድንን ሃሳብ ደግፎ አለመናገር (ነጥብ ያስቀንሳል)
- ✓ አስፈላጊ የስድብና ዛቻ ቃላትን ማስወገድ
- ✓ አሳማኝና ጠንካራ ሀሳቦችን ማቅረብ
- ✓ የተሰጠውን ሰዓት በአግባቡ መጠቀም
- ✓ ሃሳብን አጭርና ግልጽ በሆነ መልኩ ማስቀመጥና ወ.ዘ.ተ. ናቸው።

**መልመጃ**

**፩. በማስታወሻው መሰረት ለጥያቄዎቹ አጭር መልስ ስጥ/ጪ።**

ሀ. ሰላማዊ የሆነ የሃሳብ ሙግት ምን ይባላል? \_\_\_\_\_

ለ. በክርክር ወቅት ስንት ዳኞች ያስፈልጋሉ? \_\_\_\_\_

ሐ. ክርክሩን የሚመራ ሰው የክርክሩ ምን ይባላል? \_\_\_\_\_

መ. በክርክር ወቅት ነጥብ የሚያስቀንሰው ምንድን ነው? \_\_\_\_\_

ሠ. የዳኞች ስራ በክርክር ወቅት ምንድን ነው? \_\_\_\_\_

**የተግባር ልምምድ**

አንድ ርዕስ በመምረጥና የክርክር መመሪያዎችን በመከተል በቤታችሁ ውስጥ ክርክርን በተግባር ለመከወን ሞክር/ሪ። ያጋጠማችሁ እክል (ችግር) ካለ በባዶ ቦታው ላይ ጻፍ/ፊ።

---



---

**ርዕስ - ስሥት: ምክንያትና ውጤት**

ምክንያትና ውጤት **አይነጣጠሌ** (የማይለያዩ) አብረው የሚሄዱ ናቸው። ለውጤት መኖር የምክንያት መፈጠር ግድ ነው። በዓረፍተ ነገር ውስጥ ምክንያት **መንስኤ** ሲሆን እሱን ተከትሎ የሚመጣው ደግሞ **ውጤት** ነው።

**ምሳሌ:**

ሀ. ጣፋጭ መብላት ስለማበዛ ጥርስ ተባብሮ።

**ምክንያት:** ጣፋጭ መብላት ማብዛት ሲሆን

**ውጤት:** የጥርስ መቦርቦር ነው።

**መልመጃ**

**፩. ከዚህ በታች ለተሰጡት ውጤቶች ምክንያት ፈልግ/ጊ።**

ሀ. \_\_\_\_\_ ሆዱን ታመመ።

ለ. \_\_\_\_\_ መምህር ተቆጣቸው።

ሐ. \_\_\_\_\_ ተሸለመች።

መ. \_\_\_\_\_ ደስ ብሎኛል።

**፪. ቀጥሎ ለቀረቡት ምክንያቶች ውጤት ፈልግ/ጊ።**

ሀ. መብላት ስለምፈልግ \_\_\_\_\_

ለ. ዝናብ ስለመጣ \_\_\_\_\_

ሐ. እጅን በአግባቡ መታጠብ \_\_\_\_\_

መ. ማህበራዊ ፈቀቅታን መጠበቅ \_\_\_\_\_

**፫. ምክንያትና ውጤትን ያስተሳሰብ (ያላቸው) አምስት ዓረፍተ ነገሮችን መስርት/ቺ።**

ሀ. \_\_\_\_\_

ለ. \_\_\_\_\_

ሐ. \_\_\_\_\_

መ. \_\_\_\_\_

ሠ. \_\_\_\_\_

፬. **“ምርቶቻችን”** የሚለውን (ገጽ ፻፲፱) ያለውን ምንጣብ ካነበብክ/ሽ በኋላ (ገፅ ፻፳፮) ያሉትን ግለ ንባብ፣ ቃላት እና መጻፍ የሚሉትን መልመጃዎች ስራ/ሪ።